

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ  
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ  
ΔΕΥΤΕΡΑ 5 ΙΟΥΛΙΟΥ 2010  
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:  
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ  
ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ  
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

**ΘΕΜΑ Α**

**A1.** Αν η συνάρτηση  $f$  είναι παραγωγίσιμη σε ένα διάστημα  $\Delta$  και  $c \in \mathbb{R}$ , να αποδείξετε ότι  $(cf(x))' = cf'(x)$ ,  $x \in \Delta$ .

**Μονάδες 9**

**A2.** Πότε μια συνάρτηση  $f$  λέγεται γνησίως φθίνουσα σε ένα διάστημα  $\Delta$  του πεδίου ορισμού της;

**Μονάδες 3**

**A3.** Πώς ορίζεται ο δειγματικός χώρος ενός πειράματος τύχης;

**Μονάδες 3**

**A4.** Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

**α)** Αν οι συναρτήσεις  $f$ ,  $g$  έχουν κοινό πεδίο ορισμού το  $A$ , τότε η συνάρτηση  $\frac{f}{g}$  έχει πάντα πεδίο ορισμού το  $A$

**β)** Ισχύει  $\lim_{x \rightarrow x_0} (\sin x) = \sin x_0$

**γ)** Σε μια ομαδοποιημένη κατανομή με κλάσεις ίσου πλάτους οι διαδοχικές κεντρικές τιμές των κλάσεων διαφέρουν μεταξύ τους όσο και το πλάτος κάθε κλάσης.

**δ)** Σε μια ομαδοποιημένη κατανομή με κλάσεις ίσου πλάτους το εμβαδόν του χωρίου που ορίζεται από το πολύγωνο σχετικών συχνοτήτων και τον οριζόντιο άξονα είναι ίσο με το μέγεθος  $n$  του δείγματος.

**ε)** Αν  $P(A)$  είναι η πιθανότητα ενός ενδεχομένου

$A = \{\alpha_1, \alpha_2, \dots, \alpha_n\} \neq \emptyset$ , τότε

$$P(A) = P(\alpha_1) + P(\alpha_2) + \dots + P(\alpha_n)$$

**Μονάδες 10**

A4. α) Λ, β) Σ, γ) Σ, δ) Λ ε) Σ

Στο (ε), το  $A$  αποτελείται από διακριτά μεταξύ τους στοιχεία, κατά τον ορισμό του συνόλου.

## ΘΕΜΑ Β

Οι βαθμοί 60 μαθητών σε ένα διαγώνισμα Μαθηματικών κυμαίνονται από 10 έως 20 και έχουν ομαδοποιηθεί σε 5 κλάσεις ίσου πλάτους. Αν:

- Η γωνία του κυκλικού τομέα που αντιστοιχεί στην κλάση [14, 16) του κυκλικού διαγράμματος είναι  $144^\circ$
- Οι σχετικές συχνότητες των δύο πρώτων κλάσεων είναι ίσες.
- 48 μαθητές πήραν βαθμό έως 16 και
- 6 μαθητές πήραν βαθμό τουλάχιστον 18, τότε:

**B1.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παρακάτω πίνακα σωστά συμπληρωμένο.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ [ - )	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΙΜΗ $x_i$	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $v_i$	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $f_i$	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $f_i \%$
ΣΥΝΟΛΟ				

**Μονάδες 10**

**B2.** Να βρείτε τη μέση τιμή  $\bar{x}$  της βαθμολογίας των μαθητών.

**Μονάδες 6**

**B3.** Να βρείτε πόσοι μαθητές πήραν βαθμολογία από 10 έως 14

**Μονάδες 4**

B1. Είναι  $\omega_3 = 144^\circ \Rightarrow \frac{v_3}{60} = \frac{144^\circ}{360^\circ} \Rightarrow v_3 = 24$ .

Έστω  $v_1 = v_2 = x$ . Τότε αφού 48 μαθητές πήραν βαθμό στο διάστημα [10, 16), θα είναι:

$$N_3 = 48 \Rightarrow v_1 + v_2 + v_3 = 48 \Rightarrow 2x + 24 = 48 \Rightarrow x = 12$$

Αφού 6 πήραν τουλάχιστον 18, θα είναι  $v_5 = 6$ , άρα  $v_4 = v - (v_1 + v_2 + v_3 + v_5) = 60 - 54 = 6$

Χρησιμοποιώντας τους τύπους  $f_i = \frac{v_i}{v}$  και  $f_i \% = \frac{v_i}{v} \cdot 100$ , συμπληρώνουμε τις άλλες στήλες.

ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ [ - )	ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΙΜΗ $x_i$	ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $v_i$	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $f_i$	ΣΧΕΤΙΚΗ ΣΥΧΝΟΤΗΤΑ $f_i \%$
[10 - 12)	11	12	0,2	20
[12 - 14)	13	12	0,2	20
[14 - 16)	15	24	0,4	40
[16 - 18)	17	6	0,1	10
[18 - 20]	19	6	0,1	10
ΣΥΝΟΛΟ		60	1	100

B2. 
$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^5 x_i \cdot v_i}{v} = \dots = \frac{864}{60} = 14,4$$

B3. Στο διάστημα [10, 14) πήραν βαθμό  $v_1 + v_2 = 24$  μαθητές.

**ΘΕΜΑ Γ**

Έστω  $\Omega = \{\omega_1, \omega_2, \omega_3, \omega_4\}$  ο δειγματικός χώρος ενός πειράματος τύχης και τα ενδεχόμενά του  $A = \{\omega_1, \omega_3\}$  και  $B = \{\omega_2, \omega_4\}$

$$\text{Αν είναι } P(A-B) = \frac{\nu+1}{\nu+4} \text{ και } P(B-A) = \frac{\nu-1}{2\nu}$$

όπου  $\nu$  θετικός ακέραιος, τότε:

**Γ1.** Να αποδείξετε ότι  $P(A-B) = P(A)$  και  $P(B-A) = P(B)$

**Μονάδες 6**

**Γ2.** Να αποδείξετε ότι  $\nu=4$

**Μονάδες 10**

**Γ3.** Να υπολογίσετε τις πιθανότητες των ενδεχομένων  $A$  και  $B$

**Μονάδες 4**

**Γ4.** Να υπολογίσετε την πιθανότητα του ενδεχομένου  $A' \cup B'$

**Μονάδες 5**

**Γ1.** Είναι  $A \cap B = \emptyset \Rightarrow A - B = A \Rightarrow P(A - B) = P(A)$   
και ομοίως:  $A \cap B = \emptyset \Rightarrow B - A = B \Rightarrow P(B - A) = P(B)$

**Γ2.** Ακόμα είναι:

$$A \cup B = \Omega \Rightarrow P(A) + P(B) = 1 \Rightarrow \frac{\nu+1}{\nu+4} + \frac{\nu-1}{2\nu} = 1 \Rightarrow \nu^2 - 3\nu - 4 = 0 \Rightarrow \nu = 4, \text{ αφού } \nu > 0.$$

**Γ3.** Αντικαθιστώντας την τιμή  $\nu = 4$ :  $P(A) = \frac{5}{8}$ ,  $P(B) = \frac{3}{8}$

**Γ4.**  $A' = \Omega - A = B$ ,  $B' = \Omega - B = A \Rightarrow A' \cup B' = \Omega \Rightarrow P(A' \cup B') = 1$

**ΘΕΜΑ Δ**

Έστω  $t_1, t_2, \dots, t_n$  οι παρατηρήσεις μιας ποσοτικής μεταβλητής

$X$  ενός δείγματος μεγέθους  $n$ , που έχουν μέση τιμή  $\bar{x}$  και τυπική απόκλιση  $s$

Θεωρούμε επίσης τη συνάρτηση

$$f(t) = \frac{1}{300s^2} (t - \bar{x})^3, \quad t \in \mathbb{R} \text{ και } s \neq 0$$

**Δ1.** Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση  $f$  είναι γνησίως αύξουσα.

**Μονάδες 5**

**Δ2.** Να αποδείξετε ότι ο ρυθμός μεταβολής της συνάρτησης  $f$  γίνεται ελάχιστος για  $t = \bar{x}$  και να βρείτε την ελάχιστη τιμή του.

**Μονάδες 6**

**Δ3.** Αν  $f'(0)=1$ , να υπολογίσετε το συντελεστή μεταβολής  $CV$  των παραπάνω παρατηρήσεων και να εξετάσετε αν το δείγμα είναι ομοιογενές.

**Μονάδες 8**

**Δ4.** Να αποδείξετε ότι η μέση τιμή των αριθμών  $f'(t_1), f'(t_2), \dots, f'(t_n)$  είναι ίση με  $\frac{1}{100}$

**Μονάδες 6**

Δ1. Είναι  $f'(t) = \frac{3}{300s^2} (t - \bar{x})^2 (t - \bar{x})' = \frac{1}{100s^2} (t - \bar{x})^2 \geq 0$ , οπότε η  $f$  είναι γνησίως αύξουσα.

Δ2. Είναι  $f''(t) = \frac{2}{100s^2} (t - \bar{x})(t - \bar{x})' = \frac{2}{100s^2} (t - \bar{x})$ .

Είναι  $f''(t) = 0 \Rightarrow t = \bar{x}$

Για  $t < \bar{x} \Rightarrow f'' < 0$ , για  $t > \bar{x} \Rightarrow f'' > 0$ , οπότε η  $f'$  παρουσιάζει ελάχιστο στο  $t = \bar{x}$  την τιμή:  $f'(\bar{x}) = 0$

Δ3.  $f'(0) = 1 \Rightarrow \frac{\bar{x}^2}{100s^2} = 1 \Rightarrow \left(\frac{\bar{x}}{s}\right)^2 = 100 \Rightarrow \left|\frac{\bar{x}}{s}\right| = 10 \Rightarrow CV = 0,1$ . Είναι ομοιογενές.

Δ4.  $\bar{X} = \frac{f'(t_1) + f'(t_2) + \dots + f'(t_n)}{n} = \frac{1}{100s^2} \cdot \frac{(t_1 - \bar{x})^2 + (t_2 - \bar{x})^2 + \dots + (t_n - \bar{x})^2}{n} =$

$$= \frac{1}{100s^2} \cdot \frac{\sum_{i=1}^n (t_i - \bar{x})^2}{n} = \frac{1}{100s^2} \cdot s^2 = \frac{1}{100}$$